

Της Ειρήνης Μπέλλα

Διαχρονική Άλκη Ζέη

Η Άλκη Ζέη αποτελεί σταθερή αξία για τη σύγχρονη λογοτεχνία μας. Με τα βιβλία της έχουν μεγαλώσει γενιές και γενιές παιδιών και εφήβων. Από το «Καπλάνι της βιτρίνας», που το έγραψε το 1963 και αποτελεί βιβλίο-σταθμό στην παιδική λογοτεχνία, γιατί μνεί για πρώτη φορά τον ανήλικο αναγνώστη στον πολιτικό προβληματισμό αναφερόμενο στη δικτατορία του Ιωάννη Μεταξά, το «Μεγάλο περίπατο του Πέτρου», ιστορικό μυθιστόρημα για την Κατοχή και την απελευθέρωση, και την «Αρραβωνιαστική του Αχιλλέα» μέχρι το βιβλίο «Η Κωνσταντίνα και οι αράχνες της», που αναφέρεται στη σύγχρονη εποχή, η Άλκη Ζέη μπορεί να γράφει κυρίως για παιδιά, όμως απευθύνεται και στους ενήλικες.

Η Άλκη Ζέη ασχολήθηκε με το γράψιμο από μικρή. Όταν ήταν μαθήτρια γυμνασίου, άρχισε να γράφει έργα για το κυκλοθέατρο. Ένας από τους χαρακτήρες που δημιούργησε, ο Κλούβιος, έγινε μετέπειτα ένας από τους κυριότερους ήρωες του Κυκλοθέατρου Αθηνών «Μπάρμπα Μιτούσης». Αργότερα, συνέχισε το γράψιμο δημοσιεύοντας σειρά διηγημάτων της στο περιοδικό «Νεανική Φωνή», ένα περιοδικό για νέους που είχε ως συντακτική επιτροπή τον Μάριο Πλωρίτη, τον Τάσο Λιγνάδη, τον Κωστή Σκαλιώρα.

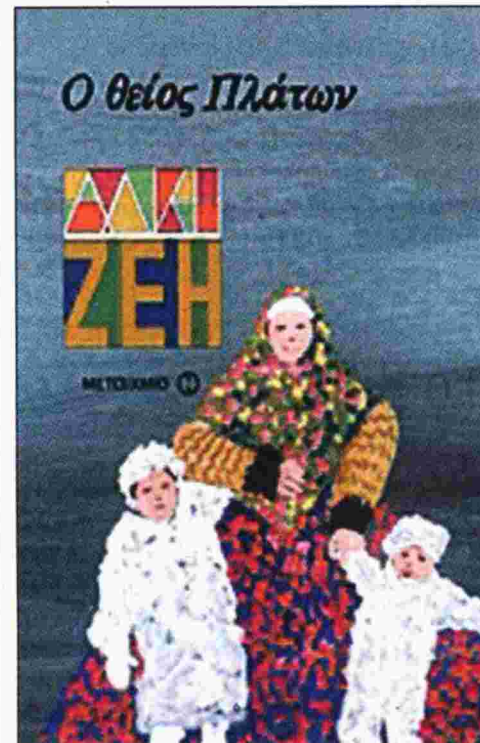
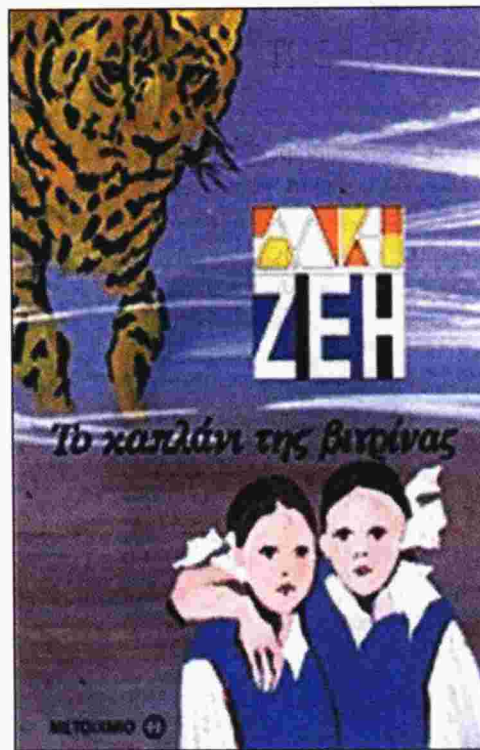
Στα ελληνικά γράμματα εμφανίστηκε το 1963 με το μυθιστόρημα «Το καπλάνι της βιτρίνας», το οποίο αποτελεί σταθμό στην παιδική μας λογοτεχνία γιατί μνεί για πρώτη φορά τον ανήλικο αναγνώστη στον πολιτικό προβληματισμό. Το 1971 γράφει το «Μεγάλο περίπατο του Πέτρου», αυτή τη φορά για την Κατοχή και την απελευθέρωση. Το σημαντικό στα ιστορικά μυθιστορήματά της είναι ότι δεν αποτελούν μια απλή καταγραφή ιστορικών γεγονότων αλλά είναι ζυμωμένα με τα αυτοβιογραφικά βιώματα των ηρώων της.

Μαζί με τη Ζωρζ Σαρή, με την οποία γνωρίζονταν από τα σχολικά τους χρόνια, καθιέρωσε ένα νέο στυλ στο νεανικό μυθιστόρημα, τόσο από την άποψη του ζωντανού, αυτοβιογραφικού ύφους όσο και της εισαγωγής του πολιτικού, κοινωνικού και ιστορικού στοιχείου στο είδος.

Το 2010 βραβεύτηκε από την Ακαδημία Αθηνών για το σύνολο του έργου της. Αλλάζοντας πρόσφατα εκδοτική στέγη, τα βιβλία της με νέα καλαισθητά εξώφυλλα, που έχει ζωγραφίσει η Σοφία Ζαραμπούκα, κυκλοφορούν από τις εκδόσεις Μεταίχμιο, αποτελώντας μια εξαιρετική λύση για τους μικρούς αναγνώστες για τις καλοκαιρινές διακοπές.

Στις προθήκες των βιβλιοπωλείων κυκλοφορούν τα κλασικά μυθιστορήματα για παιδιά αλλά και το emblematicό μυθιστόρημά της «Η αρραβωνιαστική του Αχιλλέα» για τους ενήλικες. Οι τίτλοι που κυκλοφορούν είναι οι εξής:

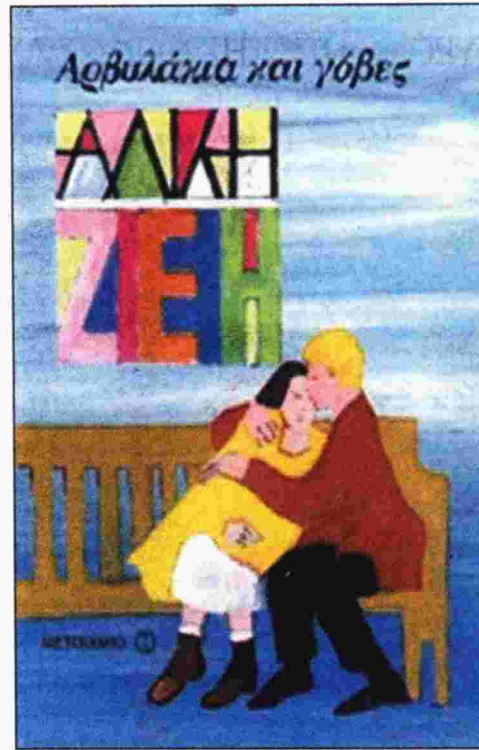
«Η αρραβωνιαστική του Αχιλλέα», «Ο με-

γάλος περίπατος του Πέτρου», «Η μωβ ομπρέλα», «Η Κωνσταντίνα και οι αράχνες της», «Κοντά στις ράγιες», «Αρβυλάκια και γόβες», «Το καπλάνι της βιτρίνας», «Ο θεός Πλάτων», «Θέατρο για παιδιά», «Μια Κυριακή του Απριλίου», «Τα παπούτσια του Αννίβα».

Το καπλάνι της βιτρίνας

«Το καπλάνι της βιτρίνας» είναι από τα πιο πολυδιαβασμένα και πολυμεταφρασμένα βιβλία της. Δυο μικρές αδερφές που ζουν σ' ένα νησί του Αιγαίου το 1936, ακούνε τον παππού τους να τους μιλάει ώρες ατέλειωτες για τους «αρχαίους» του, ανυπομονούν να ανταμώσουν με τους φίλους και τις φίλες τους από τα τσαρδάκια σαν έρχεται το

καλοκαίρι, μα πάνω απ' όλα τρελαίνονται με τις μαγικές ιστορίες του καπλανιού που τους διηγείται ο ξάδελφός τους ο Νίκος, φοιτητής από την Αθήνα.

Το καπλάνι -όπως το λένε στο νησί-, ένας βαλσαμωμένος τίγρης, που βρίσκεται κλειδωμένο μέσα στη βιτρίνα της μεγάλης σάλας του σπιτιού, τότε κοιτάει με το γαλάζιο και πότε με το μαύρο του μάτι, ανάλογα με τη διάθεσή του. Όμως, μια ζεστή μέρα του Αυγούστου αναστατώνει η ζωή των κοριτσιών και των δικών τους.

«Ο θεός Πλάτων»

Το βιβλίο έχει ήρωες δυο αδέρφια. Ο Γιάννης και η Ειρήνη ή αλλιώς ο Βάνια και η

Ίρα, δυο αδέρφια που ζουν με τους γονείς τους εξόριστοι στη Μόσχα. Ένα πάνινο γαϊδουράκι, δώρο του θείου Πλάτωνα από την Ελλάδα, με ένα φερμουάρ στο στήθος που κρύβει μέσα μια κόκκινη καρδιά, την καρδιά του, γίνεται ο αχώριστος φίλος των παιδιών στον οποίο λένε όλα τα μυστικά και τις σκέψεις τους. Με αργή την πανέξυπνη και σοφή Ίρα καταστρώνουν ένα μεγάλο σχέδιο. Στην πορεία όμως θα αλλάξουν γνώμη...

Ο μεγάλος περίπατος του Πέτρου

Γραμμένο το 1971 το βιβλίο, στην καρδιά της δικτατορίας, αναφέρεται στην Κατοχή. Την 27η Οκτωβρίου 1940 θα τη θυμάται ο Πέτρος γιατί πέθανε το τριζόνι του. Θα τη θυμάται γιατί την επομένη ακούει τη φωνή της μητέρας του να του λέει: «Σήκω...», έγινε πόλεμος. Δεν ακούς τις σειρήνες;».

Όταν ο πόλεμος έφτασε στο κατώφλι της Ελλάδας, ο Πέτρος ήταν εννιά χρονών, είχε μια χελώνα για κατοικίδιο, αγαπούσε με πάθος τις αμερικάνικες ταινίες και γνώριζε τον πόλεμο μόνο μέσα από τα βιβλία του. Τώρα όμως τον βιώνει κάθε μέρα, μαζί με τους γονείς του, τον παππού του και τη μεγαλύτερη αδελφή του, την Αντιγόνη, αρχίζοντας ένα μεγάλο περίπατο, μια βόλτα στην Αθήνα της Κατοχής, στα δύσκολα εκείνα χρόνια της πείνας, των συσσιτίων, του φόβου, των διωγμών, με την ελπίδα να σιγοκαίει κάπου στο βάθος.

Με οδηγό τους αγαπημένους του ήρωες από την ελληνική ιστορία και την εφηβεία προ των πυλών, ο Πέτρος, με την αδελφή του και τους φίλους τους, δεν διστάζει να πάρει μέρος στην Αντίσταση, σαμποτάροντας γερμανικά οχήματα, γράφοντας συνθήματα «ΠΕΙΝΑΜΕ! ΔΩΣΤΕ ΜΑΣ ΝΑ ΦΑΜΕ» στους τοίχους και έχοντας πάντα για σύνθημα ένα τραγούδι που φλογίζει τις καρδιές τους.

Αρβυλάκια και γόβες

Αρβυλάκια, λουστρινένιες γόβες, καλοκαίρινα πέδιλα, μια πάρεα φοιτητών και συνάμα παπουτσιών, μας σεργιανίζουν στα σκληρά χρόνια της Κατοχής και της Αντίστασης. Και τότε ένας δυνατός έρωτας ξεσπάει. Είκοσι χρόνια μετά, τόσο έντονες κοινές εμπειρίες είναι σχεδόν ακατόρθωτο να τις σβήσει ο χρόνος.

Αντρογόνα οδηγούνται στο χωρισμό και ο καθένας ξεκινά μια καινούργια ζωή, πολιτικοί πρόσφυγες, και ένα αγόρι που ονειρεύεται να γίνει ακροβάτης και είναι αποφασισμένο να δει την παράσταση του τσίρκου που έχει επισκεφτεί την πόλη του, έστω κι αν χρειαστεί να θυσιάσει τη γάτα του στα λιοντάρια, είναι οι πρωταγωνιστές σε αυτές τις βαθιά ανθρώπινες και συγκινητικές ιστορίες, όπου κυριαρχούν η ξενιτιά, η νοσταλγία της πατρίδας και η λαχτάρα για επιστροφή.

